

J
O
V
E
N
T
U
T

C
A
T
A
L
A
N
A

30 cts.

MAS I ROCA

24-26, PORTAFERRISSA, 24-26 : TEL. A-1574
16, FONTANELLA, 16 : TEL. A-2713

Camises, corbates, gèneres
de punt, mitgeria, guanteria

Noves i variades coleccions
en articles del seu ram

PER A LA MIDA, ESPECIALITAT

"Radio - Recepció"

MESTRE DE LA T. S. F.

PER

AGUSTÍ RIUS

INSTAL·LADOR I OPERADOR DE L'ESTACIÓ
EMISSORA

RADIO - BARCELONA

D'aquest llibre de divulgació i
iniciació científica se n'ha fet la

SEGONA EDICIÓ

augmentada i avalada amb
nombrosos "esquemas" ori-
ginals de nous circuits.

Altament insereix completes
instruccions per construir-se
l'aparell a gust de cadascú.

PREU : QUATRE PESSETES

Vendes a les llibreries i quioscos

LECTURA DE PRIMAVERA :

LA NOVEL·LA JOVENIL

La Primavera vinent serà més es-
plendorosa gràcies a l'aparició de

LA NOVEL·LA JOVENIL

Publicació quinzenal i a
l'abast de totes les fortunes.

Sortirà el primer i tercer
dijous de cada mes, co-
mençant el mes de març.

Cada número una novel·la
inèdita, suggestiva i inte-
ressant, propiament per a
les joventuts de Catalunya.

Cada novel·la constituirà
una lectura selecta i un es-
timul per a eliminar les
lectures insanes que tant
abunden a la nostra terra.

LA NOVEL·LA JOVENIL
es vendrà arreu de Cata-
lunya a **30 cèntims** exemplar,
profusament presentada i
il·lustrada.

EDICIONS

"JOVENTUT CATALANA"

BARCELONA

ANY SEGON
NÚMERO 11

1925

BARCELONA
15 DE GENER

Joventut Catalana Revista

S U M A R I

Portada, per *Lola Anglada*.
L'avantguardisme literari a Catalunya, per *Josep M. Boronut Recasens*.
Jardí misteriós, per *Maria Dolors Manent*.
Obrint mon cor, per *Rosalía Argüela*.
Petites proses, per *Joan Trullàs i Riera*.
Album de gentils damiselles.
Maricel, per *Maria Lluïsa Asquerino*.
Epígrama, per *Josep Agulló*.
Pirineu Català.
Radi-meravella. La radiotelefonía pel món.
Circuit de cristall de llarg abast, per *Agustí Riu*.
Déu en La Clotada, per *J. M. Folch i Torres*.
Els llibres catalans. En Llagosta, per *Tomàs Roig i Llop*.
La nostra col·laboració espontània.
Parenteta de la núvia, per *Sebastià Sánchez-Juan*.
Les exposicions.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ : València, 184 : Telèfon G-2017

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Barcelona, un mes. . . 1'10 Ptes.
Províncies, un any. . . 13'50 »
» sis mesos. . . 7'— »
(Pagament a la bestreta)

Admet, en preferència, la col·laboració novençana de Catalunya

BIBLIOTECA PARTICULAR
ESTANISLAU ROIG GINSI
— BARCELONA —

L'Avantguardisme literari a Catalunya

III

Cultura Catalana i post-simbolisme

A. X. Tarragó

Tot essent, pel qui estudia l'avantguardisme literari a Catalunya, la primera i principal qüestió, dades les condicions i necessitats del nostre poble, la de les relacions i influències que l'esperit i la forma de les escoles post-simbolistes han pogut tenir sobre la nostra incipientíssima cultura, ha calgut, però, fer el desbrossament psicològic necessari per comprendre moltes coses que entre aquesta i aquelles cal anotar.

La principal feina a fer per tots nosaltres — sinó la única, per ara i tant — és la de l'estructuració i afermament de la Cultura Catalana, és ha dir, d'una Activitat: unes amors i dolors, un pensament, un art, una ciència, una literatura, una política, etc., ben nostrades, en la qual, per damunt de tota fulleraca i anècdota, s'hi manifesti a través de l'espai i del temps, aquella saba personalíssima i vivificadora, que tot poble amb una vitalitat segella les seves produccions i manifestacions.

S'ha combatut de moltes maneres l'avantguardisme entre nosaltres. Dues, però, són les que ens cal recollir aquí, per ésser fetes des de el punt de vista que interessa a la nostra cultura.

En nom de les necessitats i aspiracions de casa nostra s'ha combatut en conjunt l'avantguardisme entre nosaltres, presentant-lo com d'un esperit decadent i morbós, refusant-lo per por de que no ens contagiés, necessitant com necessitem d'una màxima vigoria i energia. Potser si, que hi hagi un inici de raó, en titllar-lo de decadent; però fent-ho així tindríem

que refusar també el seu pare, el simbolisme, que sembla tenir ja una punta de morbosisme que prengué al reaccionar contra el parnassisme i les vulgaritats sovint trivials del naturalisme exarcebat, i que va trametre a les escoles que l'han seguit, especialment en els països intensament literaturatitzats. Però el perill, jo crec (no és més, doncs, que una opinió personal) no rau en el decadentisme de les escoles d'avantguarda, car en qüestions de refinaments culturals, mancats com estem d'una pròxima tradició intel·ligent, car ens falta fer masses coses encara i ha estat l'avantguardisme massa per damunt de les nostres possibilitats per a que sigui un perill per una cultura incipient com és, encara, la nostra; sinó que resta en peu, al considerar la gal·lització gairebé complerta — excepció feta de V. Solé de Sojo i d'algun altre — de les manifestacions avantguardistes a Catalunya. Però llavors ja no és un perill de decadentisme, sinó d'assimilació d'una cultura barbotejant per la més alta tradició cultural d'Europa. És veritablement una amenaça. Tenim encara un esperit servil de dependència intel·lectual que ens ha fet, reaccionant contra la castellanització ambient, caure gairebé únicament dins el cicle d'atracció absorbidora de la cultura francesa amb un embadocament de provincians. Perquè llegim unes revistes franceses i fullegem quotidianament uns diaris parisencs ja creiem estar assabentats de totes les palpitations del ample món. Desitgem no es repeteixi la gal·lització de l'esperit

català, com passà ja, quan les corts sàvies de nostres reis mitgevals quedaren enamoriscats com d'una sirena temptadora, de la allavors totjust iniciada, tradició cultural francesa.

Aquesta comoditat, cosa molt digna d'estudiar-se, que els nostres intel·lectuals en general tenen, ha originat, per un procés fàcil de trobar, la posició dels que combaten aquí a Catalunya l'avantguardisme, dient que massa feina tenim, a casa nostra, per entretenir-nos en passatemps de quatre desequilibrats o irresponsables i que si bé hi ha països que hom pot permetre's aquests luxes, entre nosaltres, no sols és perjudicial, sinó fins criminal i tot, car cal tenir de totes passades un nucli intel·lectual que en res desmereixi al ésser comparat amb altres grups intel·ligents d'Europa. Són els que consideren el nostre poble com un infant ignorant, que cal que hom l'hi ensenyi uns certs ensenyaments receptats ja. Són els que volen solament un grup d'escollits i una major instrucció pel poble, els que confonen la Instrucció i la Educació amb una Cultura.

Si deixem perdre per ignorància o per omissió aquesta magnífica ocasió que tot esperit renaixentista comporta per a produir una cultura autòctona aquí a Catalunya, escoltant-nos sirenes encisadores o no veient ben clar la fita on cal anar a parar, algun dia plorarem o ploraran les múltiples generacions possibles de catalans que poden venir, l'ocasió perduda. Nosaltres creiem que per damunt del capellisme imperant, i de tots els «ismes» haguts i per haver hem de tindre l'afany d'una cultura pròpia que marqui totes les nostres manifestacions i actes d'una catalanitat essencial i inescrutable. Es per això que sense oblidar mai el lema de «*Humanisme i Cientificisme*» que tota la joventut catalana ha de tenir com arma i eina de treball i com a guia, mentres estem en període de formació d'una cultura autòctona, som partidaris de *totes, totes* les innovacions i correnties, vinguin d'allà on vinguin, per el profit que ens poden reportar, car el forjament de la Cultura Catalana té que estar per damunt de totes les filies i fòbies.

L'exemple de l'avantguardisme, obrant com a despertador i reactiu salutífer contra la pobresa de la intel·lectualitat ambient, no ha fet entre nosaltres més que un bé immens. No més cal mirar la joventut madura de nostres dies, que un temps fou avantguardista, i comparar-la

amb els temps del ruralisme i dels «ismes» locals per comprendre les ànsies d'afinament espiritual, de subtilitats poètiques, d'una major amplitud ideològica que les escoles post-simbòliques han despertat o han ajudat a despertar. Estem en un grau culturalment massa baix per a que les subtilitats i super-refinaments de les veritables cultures de nostra civilització occidental (crec que hom tindria que anomenar cultura a les manifestacions nacionals d'una civilització) en fassin tómer per les nostres poqueses.

Per afirmar coses com aquestes, ens hem hagut de basar en l'estudi de la psicologia col·lectiva de nostre poble, de les característiques essencials de la nostra renovada tradició cultural que no ens cansarem de repetir-ho és incipientíssima, estudis que tan interessants són i que tenen la importància única i enorme de donar-nos quelcom de llum per a conèixer les directrius de nostra catalanitat, les qualitats del nostre mode d'ésser, les possibilitats ocultes i esperançadores de que som capaços actuant col·lectivament; és a dir, la única base on fonamentar de cara el futur, tota nostra Activitat dels temps a venir, amb una certa estructuració i afermament científic.

En tot el moviment avantguardista, no hem sabut trobar, considerant-lo en aquest monogràfic aspecte—psicològicament col·lectiu i amb mires a les nostres futuritats culturals—cap tort al esperit racialment català, a l'esperit producte de nostra raça, modelat pel territori i estructurat per la història.

Tot això ho diem, repetim-ho un altra vegada, tot tenint per lema «*Humanisme i Cientificisme*» i creient que l'evolució del pensament europeu, i l'estat de consciència, potser patològica, de nostre món occidental que produí el moviment avantguardista és avui gairebé liquidat; ja que les seves últimes manifestacions a casa nostra («*Fluid*» de Sebastià Sánchez Juan.—Ed. «*Nova Cultura*», Barna., llibre sensibilíssim i «*deliciosament plàstic*» com ha dit bellament I. M. Junoy) i en l'estranger amb el «*sur-realisme*» o «*supra-realisme*» i que sota aquesta atreient denominació nova, hi ha alguna cosa que fa molt temps que existeix, venint a ésser tot plegat revifalles i res més que revifalles.

Josep M.ª BORONAT RECASENS

Jardí misteriós

Tot escoltant un piano

Altes escalinates de marbre grisenc, acoronades pels arbusts i eucaliptus del jardí quan branden solemnes al impuls del vent!

O arbres del jardí senyorivol, tot ple d'ombres i misteris! Verger de flors tristes i amagades baix les copes ombrívols dels arbres tupits, on el sol no hi entra!

Pobres flors que tot just nascudes ja teniu sols fosca al vostre entorn i us falta la manyagueria, el dolç bressoleig de l'aire lliure i del sol vivífic! Com us llanguiu d'enyor de la vida clara!

O arena del jardí ducal, sempre tan grisa, tan trista, tan quieta... O els terraplens llargs, silenciosos i plens de melangia sense verdor ufana!

Diuen que és un jardí encantat des de temps llunyà per les fades blanques de Montaire, en càstig de la fugida de la duqueseta amb un errívol vianant.

Des de allavors, quan després de poc moriren d'enyorament els habitants del palau, les portes han restat closes i un aire gris i malsà ha embolcallat de dol el jardí.

O jardí misteriós, inconfundible, de color de cendra, on abans tot era alegria, i flors roges i grogues esclatants de vida i tot era llum; clares joies. L'escalinata era blanca i la joventut hi era plena d'ensomnis pensant amb uns ulls blaus de mirada tranquil·la! Com retilaven allavors els ocells, acabant de fer més enlluernador aquell encís de llum.

Torna-hi, jardí, a la vida d'abans, a la joia clara del somriure del sol! Fes que les fades blanques desfacin el mal encís que t'embolcalla!

Maria Dolors MANENT

Obrint mon cor

Cinc el cor ple d'enyorança
que no podria contar
quina mena de recança
ve a endolar el meu pensar.

Vull l'amor ple d'alegria,
amor sense passions,
que hi regni la simpatia
i hi flairin les il·lusions.

Es aixís que estimaria,
es aixís com he pensat,
es aixís com jo voldria,
un amor sense pecat!

Rosalia Argilaga

DINTRE DUES SETMANES

La millor Revista d'Art?

Joventut Catalana

La millor Revista de Literatura?

Joventut Catalana

La millor Revista de Modes?

Joventut Catalana

La millor Revista d'Esports?

Joventut Catalana

La millor Revista de Dansa?

Joventut Catalana

La millor Revista d'Actualitats?

Joventut Catalana

La millor Revista de Radiotelefonía?

Joventut Catalana

La millor Revista pels novençans?

Joventut Catalana

La millor Revista pels grans?

Joventut Catalana

La millor Revista de Catalunya?

Joventut Catalana

DINTRE DUES SETMANES

Petites proses

La Sagrada Família

Il·luminat per la excelsitud d'aquest retaule famós arreu del món, ha capít la nostra testa la idea de formar una llar netament catalana. Hem cercat, entre mil rostres de donzella, mil caràcters femenins, mil ocasions que ens ha brindat el destí, aquella que nosaltres hem cregut ésser-nos necessària per a companyona de tota la vida...

I l'hem trobada, o creguérem trobar-la. Passaren les il·lusions de les relacions; maridàrem, fent promesa d'ajudar-nos mutuament i ésser sols i exclusivament l'un per a l'altre, i hem format un nin d'amor sobre la terra nostrada i sota el blau cel de la Pàtria.

Hem procurat, exigit, que l'aire que es respirés a la llar fos ben nostre, com ens ho ensenyaren el pares i a ells els nostres avis. Hem cercat en les publicacions les que són en nostra parla, i, en conjunt, hem creat una còpia d'aquella Sagrada Família que en els temps prehistòrics foren Model de models.

Més tard, al veure'ns al redós de la taula, poguérem convence'ns de la magestusitat mai igualada que té per a tothom la Sagrada Família...

Joan TRULLÀS I RIERA

AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA!!

Al pròxim número publicarem les
BASES del primer Concurs de
JOVENTUT CATALANA

SET PREMIS EN METÀL·LIC

**a la col·lecció de 10 fotografies de vistes
generals d'ermites de Catalunya**

Àlbum de gentils damisel·les

Na Maria Luisa Asquerino

(Gentil amiga de JOVENTUT CATALANA i una de ses primeres col·laboradores)

I

El tren anà parant-se lentament, entre mig d'un soroll de màquines i cadenes. Al fi restà immòbil del tot. Un faquí de la estació va cridar: Vilamajor de Formosa. Després de esperar que toquessin la campana, seguidament, quasi sense temps de deixar baixar a un jove, el tren es posà en marxa.

El jove que va ésser tan tardaner a baixar, buscà amb la mirada algun camàlic que li portés la maleta, però al veure que no hi havia ningú, va pensar: «Potser no és costum d'aquest poble», i sense capficar-se més, l'agafà ell mateix, i preguntà al primer que va trobar si sabia on queia el carrer que portava apuntat en una tarja. L'home es quedà un xic indecis i després de donar una ullada d'alt a baix del qui li preguntava, va dir amb veu baixa:

— Seria vostè per ventura el nebot del senyor Francesc Brunés? L'altre es va quedar tan estranyat de què tan aviat l'haguessin conegut, que només va tenir esma per moure afirmativament el cap.

L'home, va fer un somriure de satisfacció. «Em permet li porti la maleta, mentres li condueixo a casa del seu oncle?» I sense esperar el consentiment, l'agafà, i començà a caminar a tan bon pas, que el nebot, quasi bé ni el podia aconseguir. Després d'una estona de silenci, el que portava la maleta, va dir:

— A vostè li estranyarà que l'hagi conegut tan aviat, no? Doncs miri, no li estranyarà al assabentar-se que ja fa més de tres setmanes que en el poble no es parla d'altra cosa, que de vostè, i és clar, de tant sentir-lo anomenar ja el sabem de memòria. «Alt, una mica prim, robust, cabells castanys. Cara bruna un xic pàl·lida. Ulls negres. Nas...» Bueno el nas no sabem com el tenia, però ara veig que el té molt boniquet.

El nebot va estar a punt de creure que se li estava emburlant, però la cara de l'home era tan infantívola, que al punt es va desdir.

L'home va continuar: — Doncs sí, senyor Lluís Maria Vilamors... (sabut el nom del nebot li direm en Lluís Maria, perquè fa més bonic). En Lluís Maria, al fi preguntà:

— I qui ha sigut el que m'ha fet tan popular?

— Oh, miri. El senyor Francesc va dir en secret al senyor alcalde, que esperava a vostè.

Aquest ho va comunicar al secretari, i als pocs moments tot el poble sabia, això sí, en secret, que havia de arribar un nebot del senyor Francesc, anomenat Lluís Maria Vilamors, que acabava de assolir el més bell ideal del seu oncle amb el títol de enginyer, que havia obtingut, després de uns exàmens brillantíssims. I com que ja es trobava amb una posició bastant envejable, havia resolt casar-se amb una de les formoses noies de Vilamajor.

En Lluís Maria, al sentir això, va fer una ensopegada del ensurt que va agafar. Casar-se ell? D'on havien tret això. Ara veia ben clar el que volia l'oncle. Amb la excusa de que anés a passar els tres mesos de vacances, el que volia era agafar-lo i fer-lo carregar amb alguna noia d'aquell poble que li era detestable.

— Ai! com me he deixat enredar — pensà ple de despit. I a ben segur, que si no fóra per l'home que li duia l'equipatge, haguera fugit i agafat el primer tren que sortís cap a Barcelona.

En aquests pensaments va arribar a casa l'oncle, i després de donar una bona propina a l'home que li havia donat datos tan preciosos a la seva persona, va trucar a la porta.

II

L'oncle Francesc, va ésser tan amable i servicial, que en Lluís Maria quasi es va avergonyir de haver pensat en fugir d'allí. Res li parlà dels projectes matrimonials, i va creure de bona fe, que eren parlades del poble.

Però un dia, amb la excusa de complir amb les personalitats de la localitat, el va portar a casa de l'alcalde. Aquest tenia dues filles, l'Eugènia i la Teresina. Comptaven a la vora de trenta anys, però confessaven una vintena. Tenien els cabells rossos com el blat i no eren lletges del tot, i a primera vista eren força atraïentes, encara que després es trobaven un xic empalagosos.

Aquestes reflexions es va fer en Lluís Maria a la segona tarda de anar-hi. El primer dia li van agradar els cabells rossos de les germanes, però després ja li van fer fàstic de tant mirar-se-les i de sentir-les-hi dir a cada passa que les rosses eren força ideals.

A l'altre dia que li van convidar a prendre el café amb elles, ja anava a dir un no com una casa, però la Teresina se'l mirava amb uns ulls

tan rodons i oberts, i una boqueta toia allargada, que solament per què no fes aquella cara de tortuga malalta, li va dir que amb molt gust.

Però és clar, aquell dia ja no mirà els cabells rossos i es dedicà a recórrer amb la vista tots els quadros, els bibelots, les figurines que adornaven la sala de l'alcalde. Una samaritana amb un cantiret. Un pastoret sense remat... Després es va fixar amb un retrat, col·locat en una tauleia en mig del saló. Representava la testa airosa d'una damisella, que somreia amb una dolcesa encantadora. Tenia els cabells negres, uns ulls grans amb unes pestanyes magnífiques, un nas petit ple de gràcia, i tenia tanta simpatia en el seu mirar profund, que ell en tota l'estona no deixà de mirar-la de reüll.

Responia amb una mandra colosal a tot lo que li preguntaven, i als cinc minuts, tot el poble parlava un xic emmandrit, creient que era l'última moda Barcelonina.

Al fi va preguntar: De qui és aquest retrat? L'Eugènia va contestar amb un to de importància: «És una amiga nostra que viu a Barcelona. Es diu Maria Mercè, els que la estimen li diuen Maricel...»

III

El senyor Francesc estava força content; en Lluís Maria després de tres dies d'anar a casa l'alcalde, perquè ell s'ho pregava, acabà per anar-hi tots els dies per sa pròpia voluntat. L'oncle, estava tan joiós per aquesta ventura, que és clar, ja es veia al seu nebot esdevingut l'espòs de alguna de les encantadores filles de la primera autoritat del poble.

Doncs sí, en Lluís Maria, cada tarda després de dinar, se'n anava a casa de les rosses damiselles. S'assentava en un silló del saló i sense que elles s'en adonessin, anava contemplant el

retrat de la formosa Maria Mercè, que des de seu mare li enviava una somrisa que valia bé les angúnies que passava escoltant a les germanes esdevingudes dues cotorretes. Però un dia... Oh desgràcia! L'Eugènia li preguntà el seu parer sobre la radiotelefonía i ell distret li contestà:

«Verdaderament aquesta formosa Maricel, és força atractiva perquè em daleixi per conèixer-la». Quan s'adonà del que deia ja era massa tard, va veure a las dues germanes amb els ulls brillants de indignació, i per més que s'apressà a tancar el bunyol, elles no el van voler escoltar i se'n van anar amb un posat de regines destronades.

L'endemà, quan tornà, l'Eugènia i la Teresina van estar més amables amb ell. Però el retrat havia desaparegut.

En Lluís Maria amb la estupefacció general i en particular del seu oncle i de la família de l'alcalde se'n tornà a Barcelona.

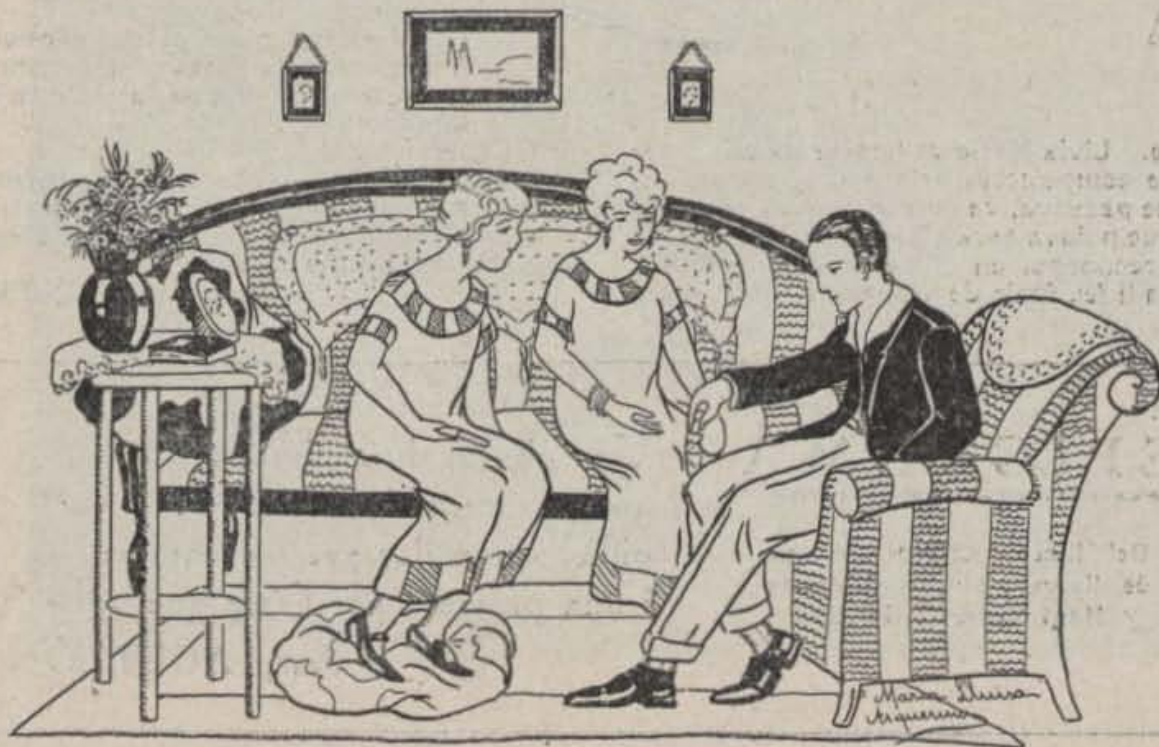
IV

Cert dematí, en Lluís Maria va rebre una tarja d'en Miquel Sentius, un antig company, i al mateix temps que li assabentava el seu pròxim casament, li pregava volgués assistir a la boda. Ell acceptà de bon grat.

Arribà el dia del casament i després d'arreglar-se un xic bé doncs no era cosa d'anar de qualsevol manera, se'n anà a casa de l'amig.

En la porta trobà a varis companys que mataben l'estona, veien baixar dels cotxes els invitats. Feien broma. Arribava un cotxe i un-exclamava: Ara baixarà un senyor, i feia l'altre, que t'has cregut, ara baixarà una noia ven bufona... I s'obria la portella i era una vella o cosa per l'estil, ço que era seguit de les rialles dels joves.

En Lluís Maria s'atansà i parlà una estona

amb ells. Un cotxe arribà. Serà una senyora grossa va fer un... La portella s'obrí i d'un salt, baixà lleugera com un cop de neu, una gentil

tava segur, era la mateixa però més bonica encara que en la fotografia.

Arribà a dalt, i la va veure entre un estol de jovenetes. Emocionat s'afansà. Ernest, un amic va presentar, i quan sentí Maria Mercé Gaudí, li semblà com si les campanes totes, haguessin de voleiar d'alegria d'haver-la retrobat. Radiant de satisfacció va cridar:

— Maricel! Ella es queda tota sorpresa.

— Qui li ha dit aquest nom? Ja haurà sigut aquell xerraire d'en Enric.

— No, Maricel, no ha sigut ell.

— Així doncs?

— Oh; aixó és una història un xic llarga. Però primer haig de dir-li, que jo la coneixo fa molt temps. Si, no cregui que desvariejo. Escolti; vostè, no té unes amigues a Vilamajor de Formosa? Ella assentí.

— Doncs, allí la vaig conèixer. Vostè estava tots els dies en el saló, en una fotografia, i des de el seu marc m'enviava una somrisa que era un raig de sol. Em van dir que es deia Maria Mercé, però els que la estimen li deien Maricel. I tots els dies anava jo, a casa l'alcalde i gustós suportava les xerrameques d'aquelles senyoretes, per tal de que vostè em somrigués des de el seu lloc. Compren ara perquè li dic que ja fa temps la coneixo? I perquè li he cridat Maricel? Només els que la volen li anomenen així. Li seria desplaent que jo també li digués molt dolçament Maricel? No serà vostè tan amable com en la fotografia i em somriurà com animant-me, a que més endavant quan ja em coneixi millor li par-li de quelcom que ens interessa a tots dos? Em permeterà?

Maricel segons m'han afirmat, va somriure més idealment encara que fotografiada i donant la mà a en Lluís Maria va dir:

— Li permeto.

Corolari: Si vols «pescar» a un xicot que t'agradi, mai per cap motiu deixis un retrat d'una noia més bufona que tu, en lloc visible doncs ja saps el que et podria succeir.

Maria Lluïsa ASQUERINO

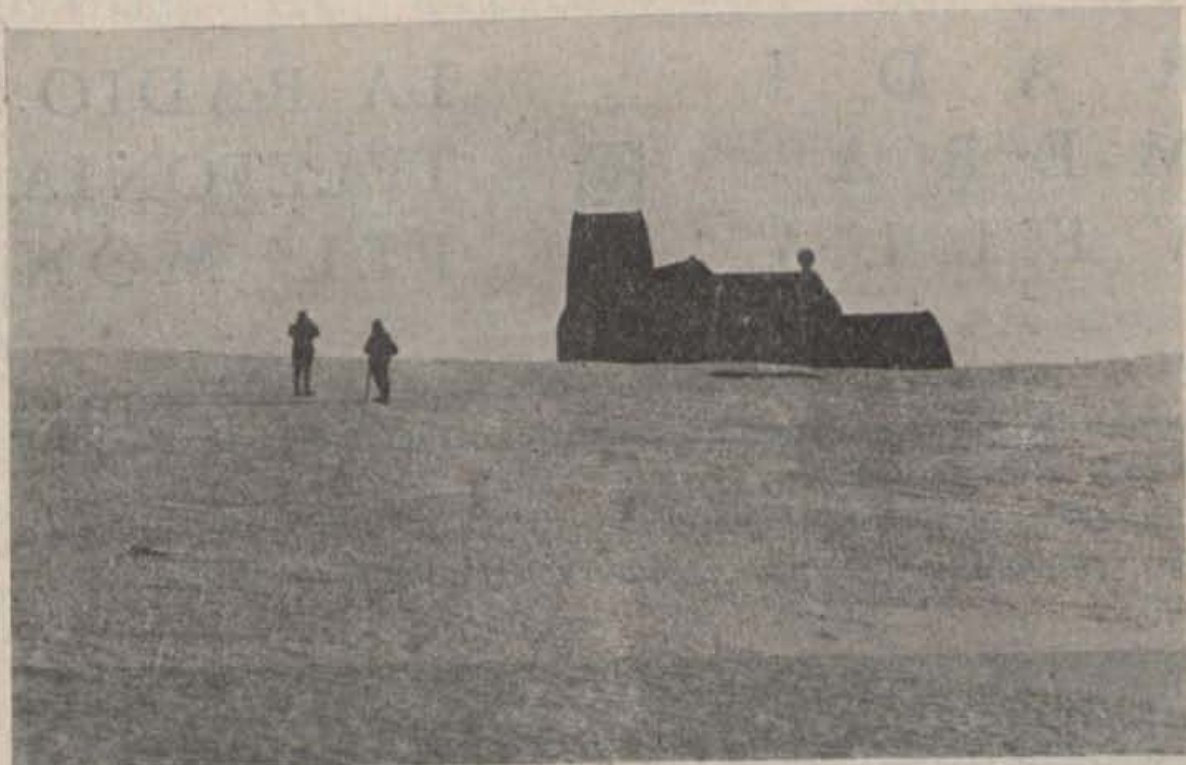
damisel·la. Lluís Maria va llençar un crit, i davant de la estupefacció dels amics, que no sabien el que passava, va córrer darrera la gentil figurina que pujava escales amunt. Cal dir-ho? Ell havia reconegut en ella a la gentil Maricel que un dia li féu fugir de Vilamajor. Sí, ell es-

EPIGRAMA

Del llibre «Cireres» ofrena de diversos autors al Mestre Magí Morera i Galícia

Una cirera, dues cireres,
quatre cireres i un cirerè...
oidà! arrecades per la promesa
i una promesa per l'any que ve!

Josep AGULLÓ

PIRINEU CATALÀ

1. — Pla d'Ull de Ter (2325 m.)
2. — Pic del Boc (2692 m.) vist des del cim del Pic d'Eyne (2786 m.)

(Clixés GERMANS BOTÉY)

R A D I
M E R A -
V E L L A

LA RADIO-
TELEFONIA
PEL MÓN

La Lliga de les Nacions convocada a Ginebra, expendeix per tot Europa els discursos dels primers ministres per mitjà dels micròfons Bell de la Western Electric.

Aquests sensibilíssims aparells són col·locats sobre la taula de l'orador, com pot veure's a la part esquerra de l'adjunta fotografia.

NÓTULA INTERESSANT.— Tots aquells que s'han interessat per les cròniques setmanals que sobre la radiotelefonía pel món venia publicant nostre car amic Eduard Rifà, els innovem que des de la vinent setmana seran represes les citades cròniques i a més serà ampliada la informació de **RADIOTELEFONIA**, amb la col·laboració constant de l'expert tècnic N'Agustí Riu, el qual donarà a conèixer els últims invents de la radio. També hi pendrà part activa nostre bon amic Ramon Rierola amb les seves festives radío-gloses, i altres signatures competents en matèria d'aquesta meravella. Publicarem, altrament, els retrats i biografies dels enginyers de Radio-Barcelona, Srs. Llorens, president de l'Associació Nacional de Radiodifusió; J. Guillen Garcia, director de la central emissorà; R. Noble, de Radio Barcelona; Aleu, director artístic, etc., etc. Finalment inaugurarem una **SECCIÓ DE NOVES** sobre la radiotelefonía, i un **CONSULTORI** des de on tots els nostres lectors seran atesos en les seves preguntes sobre aquesta meravella.

Circuit de cristall de llarg abast

La vegada anterior vaig descriure als lectors de JOVENTUT CATALANA un Circuit a Europa per a rebre els concerts de les emissores angleses, alemanyes, italianes, franceses i la estació de Madrid. Ara parlaré de la manera de transformar els receptors de cristall amb aparells de llarg abast. Són els més els que tenen aquests aparells i es comprén ben fàcilment la satisfacció que els produirà el poder agrandir el seu radi d'acció a cents i mils de quilòmetres.

La esquema que publico està feta a base de l'aparell que ven amb peces soltes la casa «Suprema» de Barcelona. Aquest aparell, que li han donat el nom de PATUFET, funciona molt bé i, si es fan les modificacions que donarem a continuació permetrà rebre els concerts de les emissores que aproximadament estiguin a un milé de quilòmetres de la emissora.

La forma de disposar les peces i la esquema de connexions estan ben clarament indicats en les Figs. 1 i 2. Espero que no hi haurà cap dificultat baix aquest punt de vista; en quan a la construcció, vaig a donar unes explicacions que considero necessàries.

En primer lloc, suposant que posseeix l'aparell PATUFET, el material accessori que aleshores necessita és el següent:

- 1 vàlvula MICRO.
- 1 soport de la vàlvula.
- 1 reostat per al filament.
- 1 pila per a la placa.
- 1 >> el filament.
- 2 tubs de cartró de 4 cm. de diàmetre per 4 de llarg.

100 metres de fil d'aram de 8 centèssimes de mil·límetre de diàmetre forrat amb una capa de seda.

Tinc d'advertir que si en lloc d'una vàlvula com havem indicat se n'hi posen dues (per al qual es necessari duplicar la llista del material

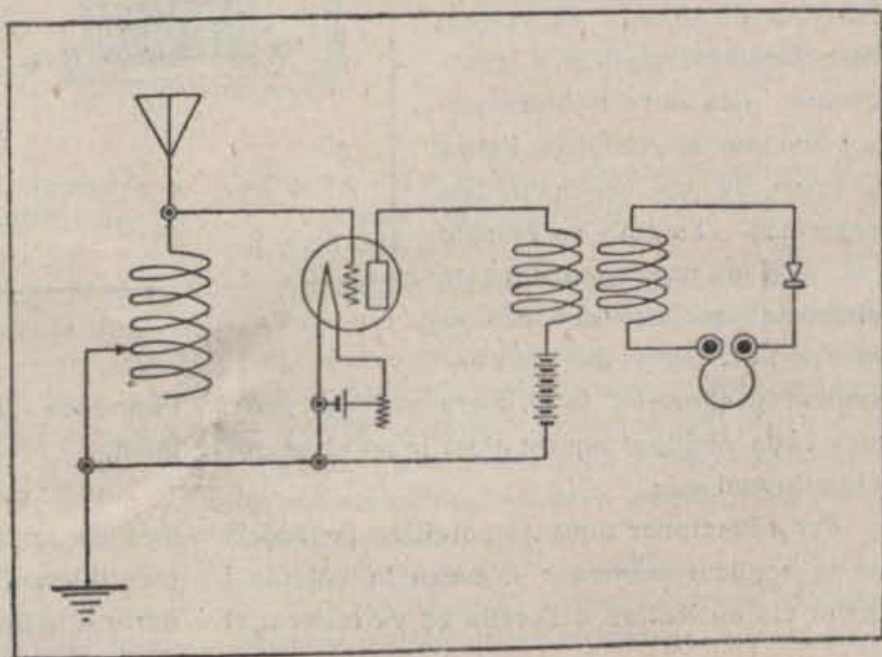

Fig. 1

que acabem de donar) aleshores l'alcanç serà doble.

Aquestes coses una vegada tingudes amb compte, velem com se fan les dues bobines que en realitat constitueixen un transformador de alta freqüència, que tan cars són i tant costen de trobar en el comerç baix una aparellada acabada d'aparell.

Es comença per a donar dues o tres capes de goma laca als dos tubets de cartró esperant que s'aixugui la una per a donar l'altra. Si es vol també es pot pintar amb tinta xina lo qual dona una aparellada de ebonita al tub. Així les coses fetes, es fa un foradet i es comença per a enrotllar el tub amb el fil de seda, tenint compte a cada moment de què quedi ben apretat i les es-

pires ben juntes donant 300 voltes, acabades les quals es fa un altre foradet a l'extrem del tub i s'hi passa l'extrem del fil amb lo qual haurem acabat la primera bobina fent-se la segona idèntica a la primera.

Una vegada fets aquets carrets ja falta molt poca cosa a fer. Seguint escrupulosament la esquema de connexions, se conecta el fil que ve de l'antena a la reixa de la vàlvula i el del cursor als negatius de les dues bateries de piles. El restant està clarament explicat a la esquema. Les dues bobines posar-les una al costat de l'altra a cosa de un centímetre de separació. Tingui's en compte que variant una mica aquesta distància se sentirà més o menys fort, per al qual és convenient graduar-ho la primera vegada, però, una volta obtingut aquest ajust ja no hi ha que tocar-lo mai més.

Per a funcionar aquest aparell es procedeix de la següent manera : S'encen la vàlvula i tenint els auriculars a l'orella es va movent el

cursor mentres es busca un punt sensible de la galena. Una vegada se rep una estació ajusti's la millor posició dels tubs de cartró

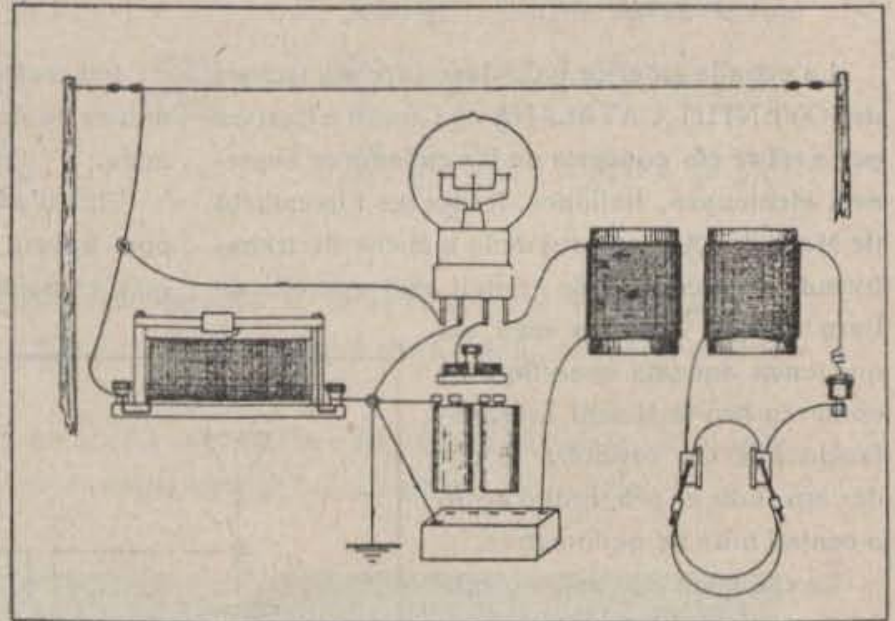

Fig. 2

obtinguda la qual s'hi fixin per qualsevol medi.

Aquest circuit ha sigut publicat, ademés d'altres de interessantíssims, a la 2.ª edició del meu llibre RADIO RECEPCIÓN que acaba de sortir a la llum.

Agustí RILL

A LA CASA "SUPREMA" : Pelai, 56

trobareu tots els accessoris per a la construcció de l'aparell descrit pel tècnic
N'AGUSTÍ RIU
en aquest número de **JOVENTUT CATALANA**

També us seran ateses totes les preguntes que sobre
RADIOTELEFONIA tingueu a bé consultar

Déu en la clotada

(Continuació)

Sí; de gelosia; d'una gelosia estranya de veure la seva dona tan emprendada del seu fill, de veure com se'l menjava amb els ulls i com se desviava per tenir-lo content i peixar-lo amb els talls més triats i amb la millor vianda...

—Perquè havia de gosar-hi tant ella amb la tornada del noi? Perquè tot el el bo i millor tenia d'ésser per ell sense que ningú fes cas del pare, d'en Jan, de l'amo de la casa a la fi? No era fill de tots dos...?

Així les idees batallaven en son cervell, capgirant-li. Tan aviat es feia el propòsit de fer com si aquell Mossèn Lluís no fos ningú per ell, com li venia la dèria de que essent son fill, era cosa mal feta que la Cisca se'l acaparés tot per ella.

Això pensava, quan la Cisca tota revifada i alegroia posava en el plat blanc del seu fill una bona ració de gallina.

—Prou, mare. No podré pas acabar-m'ho, —féu Mossèn Lluís. I abocant el plat damunt del de son pare, li féu escorre cap al seu plat el tall escollit.

—Teniu, pare; — digué.

En Jan féu un moviment per impedir-ho, però en Lluís hi fou amatent i no pogué rebutjar-ho.

Remugà en Jan, però es menjà el tall de bona gana. Li satisfé la idea de que potser en La Clotada no hi havia ningú que per dinar hagués menjat un tall com aquell.

Tot just acabaven de dinar quan se presentà a la porta el rector acompanyat d'un senyor desconegut. Era el padrí de missa d'en Lluís; el ricatxo de que parlava la Cisca, que venia afanyós a donar a Mossèn Lluís la bona nova

de que a Palau havien sabut apreciar son talent i el nomenaven per a un alt càrrec de familiar del Sr. Bisbe.

En Jan en veure'ls arribar anava a alçar-se per a sortir, però en Lluís el prengué suaument pel bras i després de saludar molt afectuosament als arribats, els digué mostrant-els-hi en Jan:

—Tinc el gust de presentar-li al meu pare.

Aquell senyor li allargà la mà que en Jan no gosà a prendre. Estava confós i mirava de reull, espordit...

En Lluís amoixant-lo li digué:

—Veieu, pare? Aquest és el meu protector; mercès a ell he pogut arribar on soc.

En Jan, sense alçar el cap, li clavà una mirada de gos esparverat i tornà a seure un si és no és apartat dels visitants.

Des d'allí observava sorprès tot el que passava. Li semblava tot nou i canviat. Se quedava parat de veure la Cisca fent compliments, oferint el banquet de taula als dos arribats, mentres que amb una veu que mai havia tingut tan plena de dolcesa els hi deia: «Sèguin, senyors, sèguin».

—Coi! N'hi havia per tornar-se boig! — La Cisca li semblava una altra Cisca; el Rector, amb el temps que havia transcorregut sense veure'l, el trobà tot diferent. Tenia el cap tot pelat i els pocs cabells que li quedaven al damunt de cada orella, eren prims i llargs, atofadets com seda verge...

La conversa s'animà. La cisca amb la cara radiant se'ls contemplava a tots, dreta des de un recó. En Jan, immòbil, assegut, seguia amb el cap acotat i els ulls entontits, més entontits

que les orelles per les que li butzinejaven aquelles coses mai sentides que el seu fill parlava amb aquells senyors.

No ho entenia pas tot : aquell parlar tan fi, tan bonic, tan agradós era ben nou per ell, però si que a la millor n'entenia una i encara l'acabava de marejar més.

Allí, en aquella casa enrunada i fosca sense rajoles, on no hi havia entrat la misèria perquè la Cisca era com era, se sentia parlar del senyor Bisbe i de Palau, entenent en Jan com si el senyor Bisbe demanés a n'el seu Lluís per a tenir-lo a casa seva, en el seu palau. I admirat, sentia en Jan com el seu noi deia que no i que no, que ell volia quedar-se allí, si el senyor Bisbe no li manava altra cosa; que ell volia regentar aquella parròquia morta per a descansar el vellet rector.

I allavors... oh, allavors com sofrí en Jan! El senyor Rector amb una veu trista i somorta explicà les penes que li esperaven, si es quedava a La Clotada; amb aquells feligresos endimoniats que el matarien a disgustos; amb aquella gentota mal afamada que tenien aterroritzada la vall...

I en Jan, com si es sentís ell tot sol culpable de tot allò que el Rector deia, se sentia enrogir les galtes i tremolar el cor, fins que li venia un defalliment estrany, una confusió de sentiments i de idees que el pessigaven per dintre amb una insisiència que el desesperava.

De sobte es recordà que era la hora de la timba. Ara estarien esperant-lo, en Feliu, en Jacas, el Sidro, tots els bones pesses de La Clotada, a càrrec Pau taverner.

A n'en Jan li feia angoixa el pensar-hi; més s'hauria estimat no recordar-se'n i per això no no es decidí a moure's.

Dintre de tot d'ell sentí una cosa estranya; com un sentiment d'aversion envers els seus companys. Pensà en la vida miseriosa que portaven i per un moment barrejant en enbullada confusió les impressions que havia rebut aquella tarda, se sentí molt superior a tots els seus companys... «Què sabien ells de les coses que s'havien dit a casa seva? Com podien ells ni pensar amb que allí ran mateix d'ell se parlava del Bisbe com si tal cosa? Com haurien pogut pensar ni creure que el seu noi era demanat expressament per ell, i que venien senyors, grans senyors a cercar-lo en aquell fons de muntanyes?»

—Oh, ho. Aquell Mossèn Lluís devia ésser cosa de valer... i era fill seu, era el seu noi, el seu Lluís d'altres temps... era sang de la mateixa sang d'ell. Coi i recoi!... Quina suor li puntava el front al pensar-hi! I ell que volia fer-lo tirar per hortalà!...

Josep M. FOLCH I TORRES

(Continuarà.)

AL NÚMERO PRÒXIM

publicarem varis fragments de la formosa rondalla del nostre il·lustre amic
J. M. FOLCH I TORRES

LA VENTAFocs

en projeccions lluminoses, que forma part de la tasca que vénen realitzant uns amics nostres andreuencs, de la qual varem parlar-ne la passada setmana

ELS LLIBRES CATALANS

En Llagosta ⁽¹⁾

Fragment

No fa pas un any que Saranella comptava en Janot entre els seus beneïts més fatxendes i inofensius.

Era tot un personatge de cap a peus. Hom li atribuïa, d'abans de fer-se cèlebre, una història grisa: un destre fadrí sabater amb molt bona parròquia i una agradosa veu de tenor de sarsuela. Es casà, ploqueren els fills i les misèries, i res: «Es mam—que deia la seva dona—li va capgirar sa pensa».

Aleshores, amb la pensa capgirada, en Janot ja no va sirgar mai més dret. Les eines es moriren de fàstic entorn de la tauleta, les sabates li fugiren de mica en mica i aquella veu de tenor de sarsuela, amb el ribot del vi, va esmussar-se-li i ja no serví ni per espantar les xutes.

I a Càn Maitanquis ben prompte hi aprengué, entre les bavors de l'alcohol, l'ofici més folgat: el de gandul.

Deia que era l'ofici que li provava més. I, ja vent en popa, s'hi anà ensimistrant, amb totes les exigències de la professió, no rebaixant-se a fer un pas per ningú ni a estendre el braç per copsar, en la mà esprimatxada i polida, cap almoïna.

Davant d'aquest criteri, qualsevol altre miserable s'hauria corsecat de fam. En Janot, no; ell pla bé sabia el que es feia: li bastava explotar la seva elegància innata, i prou.

I ben recert que no s'errava gens ni mica, aquell galifardeu: La seva còrpora era cepada i vincladissa alhora, els caients de son rostre acabaven de fer més correcta una barbata negra i pulcríssima, i l'aire de cames i braços era tan harmònic sense esforç, era tan mesurat i fi sense afectació, que realment podien els *americanos* panxuts i lluent vestit-lo amb llurs robes així que s'esmolaven. En Janot era un figurí vivent que va tenir la malestrugança de no haver nascut en els grans Boulevards de Paris.

Damunt de les seves espatlles, tots els vestits milloraven per la gràcia d'una admirable espontaneïtat a saber-los portar... Hom hauria dit que era un etern convidat a àpats sumpuosos.

Per això, quan «estrenà» el jaqué, armilla de punt i pantalons de quadros amb els seus flamants coll i punys—ofrena de Don Jaimitu, el més xiroi dels ricatxos repatriats—hi va haver en tot Saranella una festassa de riotes. De llavors ençà en Janot ja no fou en Janot: fou en «Llagosta».

I no podien rebatejar-lo amb més traça, aquella gent marinera. Llagosta li posaren perquè per qualsevol incidència ja hi anava, i, burxant més endins, perquè aquell *gentleman* original, tot fent l'orni, darrera de les vestimentes havia sabut afilerar-hi plats suculents, arrapant-se a les costelles d'uns i altres sense cap dejuni obligatori per entremig.

A en Llagosta, amb la beguda li va entrar un gran coneixement de la vida. I, per tal de poder viure amb l'esquena dreia i no sentir mai els grinyols de la tragèdia en son ventrell—de la consciència millor que no en parlem—tot el seu treball consistia—durant les hores que el diví Bacus li donava permís—a mantenir-se dintre un to de rància aristocràcia. La seva ànima, amb el tracte amb els rics i amb els que ho semblaven, va esdevenir una mena de magatzem de llurs qualitats i defectes..... Per això en Llagosta sabia caminar amb un suau gronxament de mig cos per amunt, engallat, saludant amb una lleugera inclinació de cap, les mans plegades al darrera quasi sempre, i fent un parlar afectat que li permetia afeblir el so de les últimes sil·labes, com un truc de sensibilitat refinada.

Exploitant aquesta *pose*, en Llagosta vivia feliç. Ell podia no recordar-se que havia fundat una família—la qual es peixava a la bona de Déu—però no s'oblidava mai d'esguardar amb despectiva superioritat als altres pelacanyes que ho eren tant com ell mateix. Ni un sol divendres tingué la temptació d'acompanyar-los en la capta tradicional, ni mai tampoc va barrejar-s'hi en les xirinoles que armaven sota el pont.

Això feia que tots els pobres, envejosos com uns infants, li tinguessin quimera.

I, si en trobar-ne un d'escandalós no el podia defugir, s'excusava amb veu viva i alta:

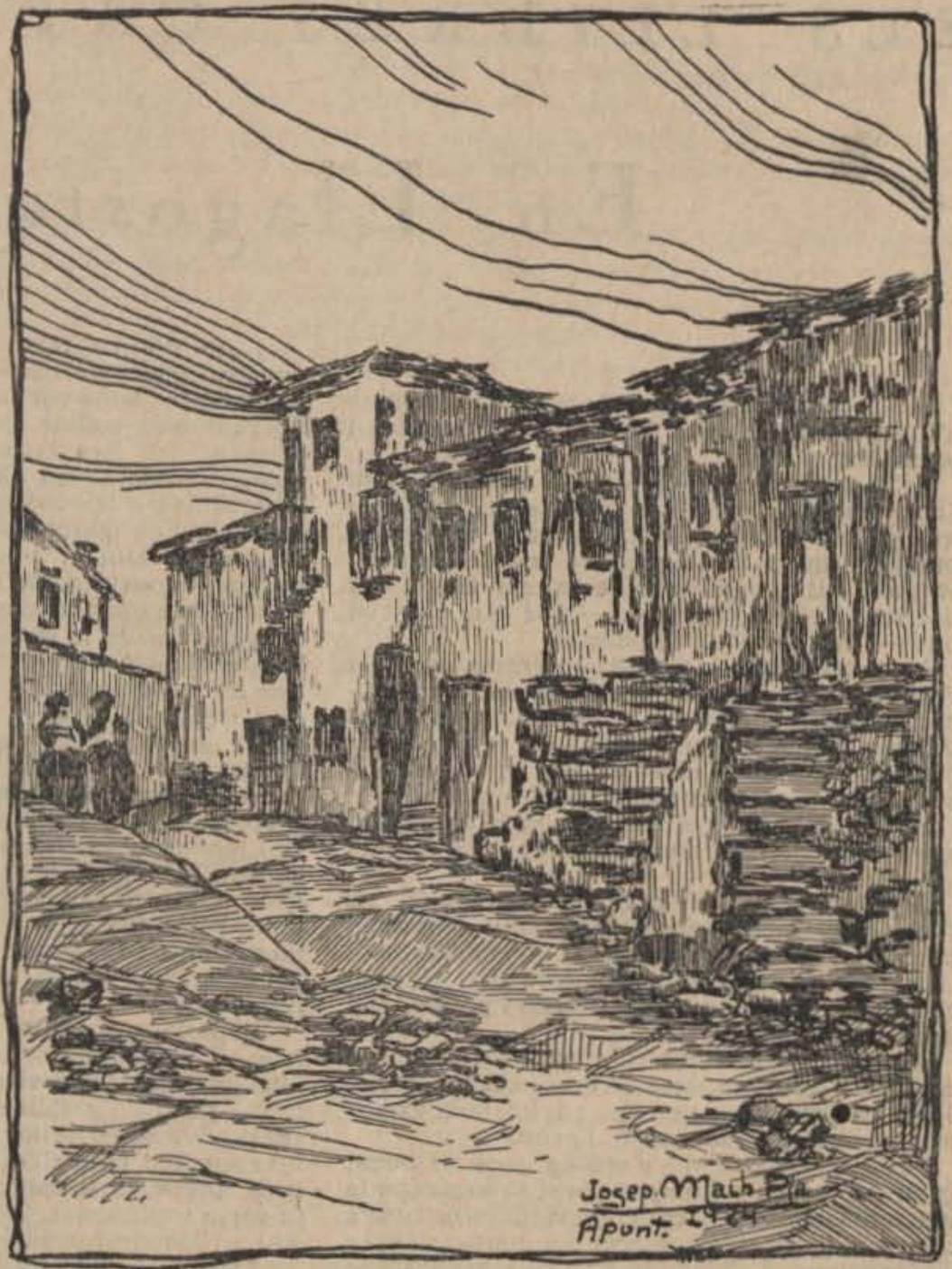
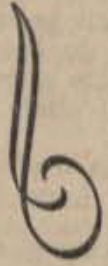
—Aquesta gentussa, ¡eix!, no fa per mi.

Amb tot, hi va haver temporades que en Llagosta no era en Llagosta; eren les temporades de massa vi, quan amb les esses se li esfumava la dignitat i queia en la immensa lletgesa d'anar omplint, junt amb l'escombriaire, el carro de les rampòines de vila... Contrast violent que ningú no s'explicava, ni àdhuc el senyor mestre, pou de ciència filosòfica.

Tomàs ROIG I LLOP

(1) De «Facècies», llibre de contes suara publicat.

La nostra
col·laboració
espontània

Apunt per
JOSEP MACH PLA

PARENTETA DE LA NÚVIA

*Parenteta de la núvia,
també vestida de blanc.*

*De la teva mà se'n volen
les abelles al teu cor.*

per
Sebastià Sánchez-Juan

*— Cada paraula té mel
i cada crit, cera en flames.*

*Parenteta de la núvia,
ets una altra núvia, intacta.*

*Si Amor li llença una rosa
a tu et posa un bes al front.*

LES EXPOSICIONS

Saló Parés. — *Exposició Pius Moensa.* — Son exhibits a la típica sala del carrer de Petritxol uns quadres una mica rutinaris d'objecte, amb l'artista que treballa en el seu taller, la ballarina asseguda en un sofà amb un pomell de flors als peus, la consabuda natura morta amb les cebes: l'olla d'aram, i els imprescindibles rams de flors.

Sota el pinzell d'En Moensa totes aquestes coses adquireixen prestigi artístic, qualitat pictòrica.

Trovem a mancar-hi, però, aquell buf diví que no s'adquireix a base de paciència ni d'experiència tècnica, perquè només és dò dels temperaments selectes i originals.

Galeria Laietànes. — *Exposició de ceràmica de M. Bonet.* — Continua oberta aquesta exposició, de la qual no varem poguer ocupar-nos per manca d'espai en la crònica passada.

Cada dia per ventura són més els artistes ben dotats que cerquen una tècnica més complicada i una matèria més difícilment treballable que la tela llisa per a la plasmació de l'art, industrialitzant-lo sense renunciar per a res a la seva dignitat.

Una d'aquestes arts que és la ceràmica de tan bella tradició catalana, ha trobat una bona seqüència en Melcior Bonet, el qual amb traça conscient i cura impecable ha traslladat a la rajola clàssiques creacions com «La Cena» de Leonardo de Vinci i el «Sant Francesc» de Murillo, o bé ha reproduït amb molta dignitat la

testa gloriosa d'Angel Guimerà, o bé ha dibuixat motius senzillament ornamentals com aquella graciosa «Gerreta» que exhibeix.

Tan de bò el bon gust de força artistes com en Bonet, fos tingut en compte en aquesta terra on sol mirar-se com a secundari l'art decoratiu.

Exposició M. Moreno. — El catàleg imprès d'aquesta altra exposició que és oberta a Les Galeries, ja ens predisposava a fruit la gràcia plètòrica d'un gust caragolat i barroc. Llegim el pròleg i veiem que es tracta d'un pintor llevantí, impressionat per la transparència del cel i l'acoloriment de la terra valenciana.

I una volta dins el saló, restem efectivament enlluernats de l'efectisme dels colors i la exuberància de forma de les coses que pinta. El dibuix, la sinceritat de la línia, l'austeritat clàssica, tot es perd en una folgadesa extraordinària; els seus jardins prenen qualitat de garlandes en flor i els seus camps de vergers on els perfums i les abelles s'hi rabejen.

Tots els camins van a Roma, i cada escola, ben tractada és la millor. I En Moreno mostra certament una direcció ben ferma i segura, i té un procediment i una visió del color magnífics.

A més, ens plau aquest pintor perquè sap ésser ben fidel a la seva terra, amb l'esperit de la qual sembla confondre's quan entre les glicines o els geranis fa apuntar, com un motiu més de paisatge tractat al seu gust, un tema arquitectònic d'art dissetè valencià.

ENTRE LES MILLORES que s'introduiran a
JOVENTUT CATALANA cal esmentar la secció

PÀGINES RURALS

per medi de la qual donarem a conèixer les costums i els treballs del camp i de la muntanya. Preparem, també, una informació d'enginyeria i arquitectura catalanes, que en pròxim número ja donarem amples referències.

ELS GRANS REGALS DE JOVENTUT CATALANA

Oportunament volem ofrenar als nostres lectors i lectores una
SELECCIÓ DE REGALS, cedits generosament per varies cases
comercials de Barcelona, les quals simpatitzen amb

JOVENTUT CATALANA

des de la seva aparició

Nosaltres, que ens hem imposat la missió d'afavorir als que amb tanta
simpatia ens han prodigat un bon aculliment, no volem refusar la
generositat d'aquests senyors donants, als quals, des de nostres pàgi-
nes donem mercès a l'avançada.

**Properament donarem a conèixer la selecció de regals,
i les cases donadores,**

en les pàgines de

JOVENTUT CATALANA

La Revista de les Ilars de Catalunya

No es deixi de llegir l'anunci que setmanalment inserim
a EN PATUFET, i els que oportunament publicarem
als rotatius «La Publicitat» i «La Veu de Catalunya»

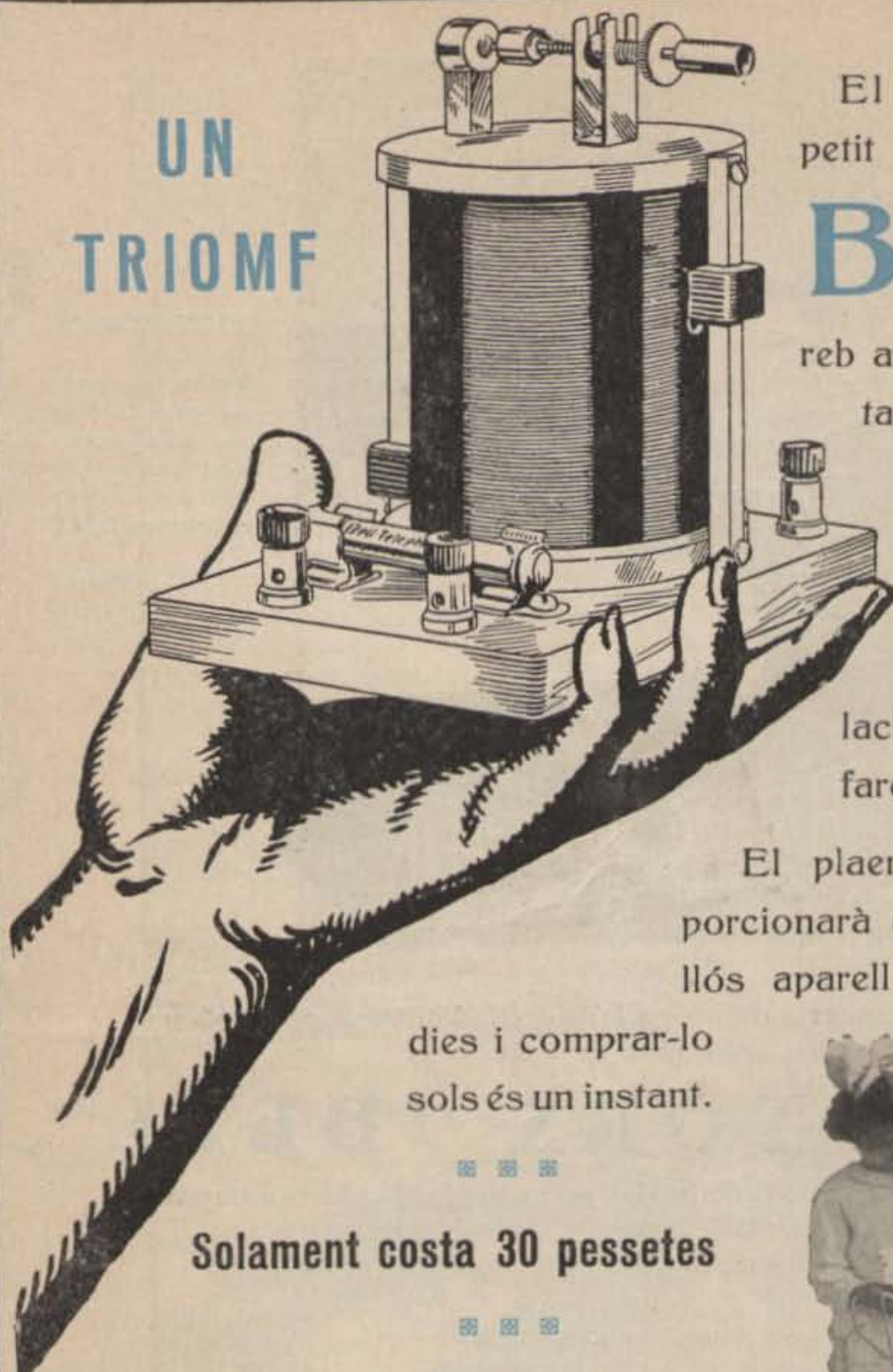
J. Bach

Sastre

Plaça Nova

3, primer

**UN
TRIOMF**

El famós i més petit dels receptors

BELL

reb amb gran claretat els concerts musicals de Radio-Barcelona.

La instal·lació vos mateix la fareu amb 5 minuts.

El plaer que us proporcionarà aquest meravellós aparell serà tots els

dies i comprar-lo sols és un instant.

Solament costa 30 pessetes

Exposició i venda:

CASA SUPREMA

Pelai, 56 (davant l'estació de Sarrià)

BARCELONA

L'invent mágic
de la radiotele-
fonia és l'a-
legria de la llar

Sense cap pre-
paració tècni-
ca, qualsevol
pot manejar
els aparells
receptors BELL.

Els millors concerts d'Europa i els de Radio-Barcelona poden
sentir-se amb els

RECEPTORS "BELL"

de fama mundial. Al escoltar les notes musicals i la veu humana
amb els aparells BELL des de vostres cases sentireu
satisfacció i benestar.

Consulteu a la casa

SUPREMA

PELAI, 56

i us indicarà l'aparell receptor més apropiat per la situació de lloc
on esteu, i aclarirà tots els vostres dubtes tècnics, per la
construcció, instal·lació i maneig dels
aparells receptors.